

ร่าง

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้ในการควบคุมความประพฤติ และการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๕) (๙) และ (๑๑) มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๖ และ มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ สภาวิชาชีพบัญชีจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับนับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ ๑๙) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและ เทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี ทั้ง ที่ให้บริการสาธารณะ และในหน่วยงานธุรกิจ รวมทั้ง ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีด้วย

“ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๔๔ หรือที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๙

“ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ” หมายความว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในสำนักงานที่ให้บริการทางวิชาชีพ ซึ่งรวมถึงที่ปรึกษาด้านวิชาชีพ สมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี สมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสอบทาน สมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอื่น สำนักงานและสำนักงานเครือข่ายของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ

“ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ได้รับการว่าจ้างในกิจการหรือกลุ่มของกิจการ ในด้านต่าง ๆ เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การบริการ การศึกษา ภาครัฐ องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หน่วยงานกำกับดูแลหรือองค์กรวิชาชีพ หรือผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่มีข้อตกลงผูกพันกับกิจการดังกล่าว

“กลุ่มผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี” หมายความว่า

- (๑) สมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี
- (๒) บุคคลอื่นในสำนักงานผู้มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลงานสอบบัญชี รวมถึง
 - (ก) ผู้กำหนดค่าตอบแทน (หรือผู้ควบคุมดูแลโดยตรง) ของผู้บริหารหรือผู้กำกับดูแลอื่นของผู้สอบบัญชีผู้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของงานสอบบัญชี รวมถึง บุคคลทั้งหมดที่อยู่ในลำดับอาวุโสสูงกว่าผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน ตลอดจนบุคคลที่เป็นหุ้นส่วนอาวุโส หรือหุ้นส่วนผู้จัดการ (ประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือเทียบเท่า) ของสำนักงาน
 - (ข) ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องทางเทคนิคหรือเรื่องเฉพาะอุตสาหกรรม รายการ หรือ เหตุการณ์สำหรับงานนั้น
 - (ค) ผู้ให้การควบคุมคุณภาพงานนั้น รวมถึง ผู้ปฏิบัติงานสอบทานการควบคุมคุณภาพงานนั้น

(๓) บุคคลในสำนักงานเครือข่าย ผู้มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลงานสอบบัญชี

“กลุ่มผู้ปฏิบัติงานสอบทาน” หมายความว่า

(๑) สมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสอบทาน

(๒) บุคคลอื่นในสำนักงานผู้มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลงานสอบทาน รวมถึง

(ก) ผู้กำหนดค่าตอบแทน (หรือผู้ควบคุมดูแลโดยตรง) ของผู้บริหารหรือผู้กำกับดูแลอื่นของผู้สอบบัญชีผู้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอบทานงบการเงิน รวมถึงบุคคลทั้งหมดที่อยู่ในลำดับอาวุโสสูงกว่าผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน ตลอดจนถึงบุคคลที่เป็นหุ้นส่วนอาวุโส หรือหุ้นส่วนผู้จัดการ (ประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือเทียบเท่า) ของสำนักงาน

(ข) ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องทางเทคนิคหรือเรื่องเฉพาะอุตสาหกรรม รายการหรือเหตุการณ์ สำหรับงานนั้น

(ค) ผู้ให้การควบคุมคุณภาพงานนั้น รวมถึง ผู้ปฏิบัติงานสอบทานการควบคุมคุณภาพงานนั้น

(๓) บุคคลในสำนักงานเครือข่าย ผู้มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลงานสอบทาน

“กลุ่มผู้ปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอื่น” หมายความว่า

(๑) สมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอื่น นอกเหนือจากงานสอบบัญชี และงานสอบทาน

(๒) บุคคลอื่นในสำนักงานผู้มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลงานให้ความเชื่อมั่นอื่น รวมถึง

(ก) ผู้กำหนดค่าตอบแทน (หรือผู้ควบคุมดูแลโดยตรง) ของผู้บริหารหรือผู้กำกับดูแลอื่นของผู้สอบบัญชีผู้รับผิดชอบงานให้ความเชื่อมั่นอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอื่น

(ข) ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องทางเทคนิค หรือเรื่องเฉพาะอุตสาหกรรม รายการ หรือ เหตุการณ์สำหรับงานให้ความเชื่อมั่นอื่น

(ค) ผู้ให้การควบคุมคุณภาพงานให้ความเชื่อมั่นอื่น รวมถึง ผู้ปฏิบัติงานสอบทาน การควบคุมคุณภาพงานให้ความเชื่อมั่นอื่น

“สำนักงาน” หมายความว่า

(๑) ผู้ที่ปฏิบัติงานคนเดียว คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชี

(๒) กิจการที่ควบคุมฝ่ายต่าง ๆ ตามข้อ (๑) ผ่านการเป็นเจ้าของ การจัดการ หรือ วิธีการรูปแบบอื่น

(๓) กิจการที่ถูกควบคุม โดยฝ่ายต่าง ๆ ตามข้อ (๑) ผ่านการเป็นเจ้าของ การจัดการ หรือ วิธีการรูปแบบอื่น

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ว่าจ้างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๒) ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชีด้วยความสุจริตและจำเป็น

“ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้” หมายความว่า ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปฏิบัติงานให้ในหน่วยงานของผู้ประกอบวิชาชีพเอง อันได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคล หรือสำนักงาน

“ผู้มีหน้าที่กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือองค์กรหรือกลุ่มองค์กร ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อ

ก) การกำกับดูแลทิศทางเชิงกลยุทธ์ของกิจการ

ข) ภาระผูกพันที่เกี่ยวกับการรับผิดชอบของกิจการ

ค) การกำกับดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน

ผู้มีหน้าที่กำกับดูแล อาจรวมถึง บุคคลในระดับบริหาร ตัวอย่างเช่น สมาชิกระดับบริหาร

ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการภาคเอกชน หรือหน่วยงานภาครัฐ หรือ เจ้าของกิจการที่เป็นผู้จัดการ

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ

ภายใต้ข้อบังคับของวรรคหนึ่ง หากมีกฎหมายใด ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตาม
ส่วนใดส่วนหนึ่งของข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังต้องปฏิบัติตามข้ออื่น ๆ ของข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ ภายใต้ข้อบังคับนี้ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการ
ปฏิบัติใด ๆ ให้หมายรวมถึง การกระทำของบุคคลอื่น ผู้ซึ่ง

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ถึงการกระทำนั้น หรือ

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียินยอมให้อ้างอิงชื่อตน

ข้อ ๗ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้กระบวนการบังคับใช้จรรยาบรรณดำเนินไปโดยสะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม
นายกสภาวิชาชีพบัญชีโดยอนุมัติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อเป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๒

หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณดังต่อไปนี้

(ก) ความซื่อสัตย์สุจริต

ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา จริ่งใจในความสัมพันธ์ทั้งหมด ทั้งทางวิชาชีพและทางธุรกิจ

(ข) ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ

ไม่ยอมให้อคติ หรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่น มาบดบังการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ

สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้างานให้ความเชื่อมั่นนั้น อันประกอบด้วยความเป็นอิสระทางด้านจิตใจ และความเป็นอิสระในเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะสามารถแสดงข้อสรุป และแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนได้ข้อสรุปโดยปราศจากความลำเอียง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่น

สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ ต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตามหลักการพื้นฐานนี้ด้วย

(ค) ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน

รักษาไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญทางวิชาชีพในระดับที่รับรองได้ว่าลูกค้าหรือผู้ว่าจ้าง ได้รับบริการทางวิชาชีพที่ถึงพร้อมด้วยวิวัฒนาการล่าสุดในวิธีการหรือเทคนิคการปฏิบัติงาน หรือตามกฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

(ง) การรักษาความลับ

ให้ความสำคัญกับความลับของข้อมูลที่ได้มาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ และทางธุรกิจ
ดังนั้น จึงไม่พึงเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้กับบุคคลที่สามโดยไม่ได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจอย่างถูกต้อง
และเฉพาะเจาะจง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิทางกฎหมายหรือสิทธิทางวิชาชีพหรือเป็นหน้าที่ที่ต้อง
เปิดเผย หรือไม่นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบุคคลที่สาม

(จ) พฤติกรรมทางวิชาชีพ

ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้
เกิดความเสียหายต่อความน่าเชื่อถือของวิชาชีพ

รับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และรับผิดชอบต่อผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

(ฉ) ความโปร่งใส

แสดงภาพลักษณ์ให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ และ
มาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริง หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่ง
สามารถติดตามตรวจสอบได้

หมวด ๓

การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ

ข้อ ๙ กรอบแนวคิด

เหตุการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติงานอยู่ อาจทำให้เกิดอุปสรรค
ในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ข้อบังคับนี้จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ ระบุ
ประเมิน และจัดการอุปสรรค เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการพื้นฐาน ดังนี้

(ก) ระบุอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน

(ข) ประเมินนัยสำคัญของอุปสรรคที่ระบุไว้

(ค) ใช้มาตรการป้องกันที่จำเป็น เพื่อ ชจัด หรือ ลด อุปสรรคนั้น ๆ ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพในการนำกรอบแนวคิดนี้ไปใช้ อันขึ้นอยู่กับลักษณะของการให้บริการ ซึ่งแยกเป็น ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ และผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีระบุอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน จากการประเมินอุปสรรคนั้น และตัดสินใจว่าอุปสรรคนั้นไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องตัดสินใจว่ามีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม และสามารถนำมาใช้เพื่อ ชจัด หรือ ลด อุปสรรคดังกล่าว ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ ในการตัดสินใจผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ และคำนึงว่าหากบุคคลที่สามซึ่งมีความรอบรู้และได้ใช้จรรยาบรรณเยี่ยงวิญญูชน อาจสรุปโดยให้นำหนักกับข้อเท็จจริงเฉพาะ และเหตุการณ์แวดล้อมทั้งหมดที่มีให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในขณะนั้นว่า อุปสรรคนั้นสามารถ ชจัด หรือ ลด ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เมื่อนำมาตรการป้องกันมาใช้ โดยปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานไม่ถูกรวมขอม

ข้อ ๑๑ อุปสรรค

อุปสรรคอาจเกิดจากความสับสนและเหตุการณ์แวดล้อมอันหลากหลาย อุปสรรคเหล่านั้น อาจทำให้เกิดการรอมขอม หรือเข้าใจไปได้ว่ามีการรอมขอมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท และอุปสรรคนั้นอาจกระทบต่อหลักการพื้นฐานได้มากกว่าหนึ่งหลักการ ดังต่อไปนี้

(ก) อุปสรรคที่เกิดจากผลประโยชน์ส่วนตน

คืออุปสรรคที่เกิดจากผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์อื่น ที่มีอิทธิพลอย่างไม่เหมาะสมต่อการใช้ดุลยพินิจ หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพ

(ข) อุปสรรคที่เกิดจากการสอบทานผลงานตนเอง

คืออุปสรรคที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีไม่สามารถประเมินได้อย่างเหมาะสม เกี่ยวกับผลของการใช้ดุลยพินิจที่ผ่านมาของตน หรือกิจกรรมหรือการให้บริการที่ตนได้กระทำ หรือโดยบุคคลอื่นในสำนักงานหรือองค์กรผู้ว่าจ้างเดียวกัน ซึ่งเป็นผู้ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเชื่อถือในการใช้ดุลยพินิจ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานหรือการให้บริการในปัจจุบัน

(ค) อุปสรรคที่เกิดจากการเป็นผู้ให้การสนับสนุน

คืออุปสรรคที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเป็นผู้ให้การสนับสนุนสถานภาพของลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างรายใดรายหนึ่ง จนไม่สามารถอยู่ในฐานะที่สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความเที่ยงธรรม

(ง) อุปสรรคที่เกิดจากความคุ้นเคย

คืออุปสรรคที่เกิดจากความสัมพันธ์อันยาวนาน หรือใกล้ชิดกับลูกค้าหรือผู้ว่าจ้าง จนทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเกิดความเห็นอกเห็นใจจนเกินไปในผลประโยชน์ หรือง่ายต่อการยอมรับในผลงานของบุคคลดังกล่าว

(จ) อุปสรรคที่เกิดจากการถูกข่มขู่

คืออุปสรรคที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีถูกข่มขู่จากการปฏิบัติงานอย่างเที่ยงธรรมเนื่องจากแรงกดดัน ซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือซึ่งเข้าใจไปได้เช่นนั้น รวมถึงการใช้ความพยายามที่จะใช้อิทธิพลอันเกินควรต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องประเมินอุปสรรคใด ๆ ในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้รู้ หรือมีเหตุผลอย่างเพียงพอที่คาดว่าควรรู้ถึงเหตุการณ์แวดล้อม หรือความสัมพันธ์ใด ๆ ที่อาจรบกวนในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน

ข้อ ๑๒ การประเมินนัยสำคัญของอุปสรรค

(ก) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจใช้วิธีที่ดีที่สุดเพื่อจัดการกับอุปสรรคที่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยใช้มาตรการป้องกันเพื่อ ช้จัด หรือ ลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือยุติ หรือปฏิเสธการให้บริการที่เกี่ยวข้อง

ในการใช้ดุลยพินิจดังกล่าว ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะต้องพิจารณาว่าบุคคลที่สามซึ่งมีความรอบรู้และได้ใช้วิจารณญาณเชิงวิญญูชน อาจสรุปโดยได้ให้น้ำหนักกับข้อเท็จจริงเฉพาะและเหตุการณ์แวดล้อมทั้งหมดที่มีให้กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในขณะนั้นว่า อุปสรรคดังกล่าวจะถูก ช้จัด หรือ ลดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ เมื่อนำมาตรการป้องกันมาใช้ โดยไม่ทำให้การปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานถูกรวมขอม การพิจารณาเช่นนี้อาจถูกกระทบด้วยเรื่องต่างๆ เช่น นัยสำคัญของอุปสรรค ลักษณะของงานที่ให้บริการ และโครงสร้างของสำนักงาน เป็นต้น

(ข) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ มีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมเป้าหมายที่ขอบธรรมขององค์กรผู้ว่าจ้าง ซึ่งจรรยาบรรณนี้มิได้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมาย แต่กล่าวถึงกรณีที่มีการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานอาจมีการรวมขอม

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจต้องประเมินนัยสำคัญของอุปสรรคและต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจจัดการอย่างดีที่สุดกับอุปสรรคที่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยใช้มาตรการป้องกันเพื่อ ช้จัด หรือ ลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องลาออกจากหน่วยงานธุรกิจ หากได้มีการรวมขอมและได้ใช้มาตรการป้องกันอย่างดีที่สุดแล้ว แต่ไม่สามารถลดอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ข้อ ๑๓ ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพบว่าการฝ่าฝืนเงื่อนไขใด ๆ ในข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประเมินนัยสำคัญของการฝ่าฝืน และผลกระทบที่มีต่อความสามารถในการ

ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน โดยต้องกระทำการใด ๆ เท่าที่จะทำได้ทันที เพื่อให้ได้ผลเป็นที่พอใจ และตัดสินใจว่าจะต้องรายงานการฝ่าฝืนนี้ไปยังผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการฝ่าฝืนองค์กรที่เป็นสมาชิก หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีหน้าที่กำกับดูแล หรือไม่

ในกรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเผชิญเหตุการณ์แวดล้อมที่ไม่ปกติในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ อาจส่งผลให้มีผลลัพธ์ที่ไม่เหมาะสม หรือผลลัพธ์ที่อาจไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรปรึกษากับองค์กรที่เป็นสมาชิก หรือหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๔ มาตรการป้องกัน

มาตรการป้องกัน คือ การกระทำหรือมาตรการอื่นใดที่อาจ ชัด หรือ ลด อุปสรรค ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ได้ดังนี้

- (ก) มาตรการป้องกันที่กำหนดโดย องค์กรวิชาชีพ กฎหมาย หรือ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- (ข) มาตรการป้องกันที่จัดให้มีขึ้นในสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๕ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจเผชิญกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพ ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวทำให้เกิดอุปสรรคต่อ หลักการพื้นฐานว่าด้วยความเที่ยงธรรม และหลักการพื้นฐานอื่น อุปสรรคดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เมื่อ

- (ก) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพที่มีเรื่องเกี่ยวข้องกับบุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่า โดยผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นมีผลประโยชน์ขัดแย้งกันในเรื่องดังกล่าว
- (ข) ผลประโยชน์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเรื่องใด และผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวิชาชีพ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีดำเนินกิจกรรมให้ในเรื่องนั้น มีความขัดแย้งกัน

ข้อ ๑๖ ข้อยุติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางจรรยาบรรณ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจจำเป็นต้องได้ข้อยุติ เมื่อมีข้อขัดแย้งในการปฏิบัติตาม

หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสม และให้น้ำหนักผลกระทบของทางเลือกแต่ละทาง หากข้อขัดแย้งยังไม่ได้ข้อยุติ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจต้องดำเนินการตามลำดับดังนี้

- (ก) ขอคำปรึกษาจากบุคคลอื่นที่เหมาะสมภายในสำนักงาน หรือองค์กรผู้ว่าจ้าง เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือในการหาข้อยุติดังกล่าว
- (ข) ขอคำปรึกษาจากผู้มีหน้าที่กำกับดูแลขององค์กร เช่น คณะกรรมการบริษัท หรือคณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อเรื่องนั้นเป็นข้อขัดแย้งกับองค์กร หรือภายในองค์กร
- (ค) หากไม่สามารถได้ข้อยุติเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เป็นสาระสำคัญ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจพิจารณาขอคำปรึกษาทางวิชาชีพจากองค์กรทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือ ที่ปรึกษากฎหมาย โดยไม่ละเมิดหลักการพื้นฐานว่าด้วยการรักษาความลับ

หากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ดำเนินการทุกทางที่เป็นไปได้จนหมดแล้วยังไม่ได้ข้อยุติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางจรรยาบรรณ ถ้าเป็นไปได้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรปฏิเสธหรือยุติที่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำให้เกิดความขัดแย้งนั้น

ข้อ ๑๗ การติดต่อสื่อสารกับผู้มีหน้าที่กำกับดูแล

เมื่อติดต่อสื่อสารกับผู้มีหน้าที่กำกับดูแลตามข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือสำนักงานต้องตัดสินใจว่าจะติดต่อสื่อสารกับผู้ใดในโครงสร้างการกำกับดูแลขององค์กรจึงเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะและความสำคัญของเหตุการณ์แวดล้อมเฉพาะของเรื่องนั้น และเรื่องที่ต้องทำการสื่อสาร

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.....

(.....)

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

หมายเหตุ : วิชาชีพบัญชี แตกต่างจากวิชาชีพอื่น ด้วยการที่วิชาชีพบัญชียอมรับการมีความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น ความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงไม่เกินไปเพื่อตอบสนองความประสงค์ของลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ หากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีข้อห้ามในทางกฎหมายหรือข้อบังคับในการปฏิบัติตามส่วนใดส่วนหนึ่งของข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามส่วนอื่น ๆ ทั้งหมดของข้อบังคับ